

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Samråd sammen med justitsministeren om ventetider i Børnehuse
Dato / tid	7. juni 2017, kl. 11.00-12.15
Talens varighed	10 min.
Sted	

Det talte ord gælder

[Det er aftalt med udvalget og Justitsministeriet, at børne- og socialministeren indleder samrådet med en besvarelse af samrådsspørgsmål AI, hvorefter justitsministeren besvarer samrådsspørgsmål AH.]

Tak for ordet.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for udviklingen i brugen af landets børnehuse og for de ressourcer, der er afsat til driften af børnehuse. Udvalget har også bedt mig om at forholde mig til, hvordan børnehuse kan opprioriteres, og hvordan det sikres, at intentionerne i Overgrebspakken fra 2013 realiseres.

Jeg vil besvare spørgsmålene samlet. Først vil jeg dog gerne kvittere for udvalgets grundige forberedelse til dagens samråd, hvor der også er blevet stillet udvalgsspørgsmål. Samtlige spørgsmål vedrører et rigtig vigtigt område, som jeg har glædet mig til at drøfte med jer her i dag.

[Baggrund]

Det er nemlig utrolig vigtigt, at der gribes tidligt ind i forhold til børn, hvor der er viden eller mistanke om voldelige eller seksuelle overgreb. Det er netop formålet med Børnehuse og Overgrebspakken, der er en del af satspuljeaftalen for 2013, og

som blev vedtaget med bred opbakning fra alle Folketingets partier.

Overgrebspakken indeholder en række initiativer, der skal sikre en målrettet indsats på området. Blandt andet skal alle kommuner have politisk godkendte beredskaber til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn. Og kommunerne skal reagere på alle underretninger om overgreb indenfor 24 timer.

Med Overgrebspakken kom der også et lovkrav om oprettelse af fem børnehuse – et i hver region. Børnehusene har således eksisteret i godt tre et halvt år. De har til formål at styrke kommunernes tidlige indsats og sikre, at børn, der har været udsat for overgreb, bliver mødt af et effektivt tværsektorielt samarbejde mellem sundhedsvæsenet, politiet og de sociale myndigheder. Og børnehusene skal skabe en tryk fysisk ramme om børn, der står i en særdeles vanskelig situation.

For de børn, der kommer i et børnehus, har det i sagens natur svært. De skal behandles med tryghed og med omsorg. Derfor er det vigtigt, at der bliver taget hånd om dem af relevante fagpersoner, der kan give dem den professionelle og koordinerede indsats, som de har brug for.

I 2015 blev der foretaget en evaluering af Overgrebspakken, og den tegner et billede af, at børnehusene er en succes. De har løftet kvaliteten i håndteringen af overgrebssager. De har samlet de rette kompetencer på ét sted, så børnene mødes af en koordineret indsats. Og evalueringen viser også, at der generelt er tilfredshed blandt de involverede aktører, som har gode erfaringer med det tværsektorielle samarbejde.

Samme positive billede går igen, når man spørger de børn, der har været igennem et forløb i børnehusene. De oplever at blive mødt af omsorgsfulde og hensynsfulde voksne, der lytter til dem og hjælper dem godt videre. De er glade for at komme i børnehusene, og det, mener jeg, er helt centralt.

[Status på ressourcer]

I de tre et halvt år, som børnehusene har eksisteret, er der sket en stigning i antallet af børn, der årligt gennemgår et forløb i børnehusene. Det fremgår af den årlige børnehusstatistik, der udarbejdes af Socialstyrelsen. Den nyeste opgørelse udkommer senere i denne måned, og den viser, at antallet af sager er steget med 27 procent fra 2014 til 2015 og med yderligere 20 procent fra 2015 til 2016.

Det ser jeg som en positiv udvikling, for det fortæller mig, at kommunerne i stigende grad udnytter de særlige kompetencer, som børnehusene netop blev oprettet for at tilbyde.

Det kræver selvfølgelig, at børnehusenes ressourcer kan følge med. Derfor har vi, som vi altid gør, kompenseret kommunerne for de lovændringer, der kom med Overgrebspakken. Konkret er der afsat 66 mio. kr. årligt, som overføres til kommunerne som en del af det kommunale bloktilskud. De penge skal finansiere Overgrebspakkens samlede lovændringer – herunder børnehusene.

Fordi midlerne er afsat som led i en samlet aftale med kommunerne om de kommunale merudgifter ved Overgrebspakken er det ikke muligt at udspecificere midlerne konkret til børnehusene. Det fremgår af det kommunale regnskab, at kommunerne i perioden 2014 til 2016 har brugt mellem 30 og 35 mio. kr. årligt på børnehusene. Dertil kommer de udgifter, som barnets egen kommune har i forbindelse med en sag i børnehuset, og de udgifter, som er forbundet med sundhedsmyndighedernes og politiets indsats.

Budgettet for det enkelte børnehus fastlægges hvert år af driftskommunen. Kommunerne i den region, der er tilknyttet

børnehuset, finansierer så 60 pct. af budgettet via objektiv finansiering, som er baseret på antallet af børn i den enkelte kommune. De resterende 40 pct. finansieres gennem en takst, som hvert barns kommune betaler for et forløb i børnehuset.

Det er faktisk en ret smart model, som er blevet lavet. For det betyder, at børnehusene får penge per barn. Og driftskommunerne kan justere driftsbudgettet i takt med udviklingen i antallet af børnehussager. Hvis børnehusets ressourcer er under pres, kan driftskommunen hæve den pris, som handlekommunen skal betale for et forløb i børnehuset. På den måde kan driftskommunerne løbende sikre, at der er ressourcer nok.

Derfor er der heller ingen grund til at tro, at de aktuelle ventetider på politiafhøringer hænger sammen med de midler, som kommunerne anvender til børnehusene.

[Socialstyrelsens understøttende aktiviteter]

Jeg vil også gerne komme lidt ind på de initiativer, som blev aftalt, for at sikre en høj faglighed i børnehusene. Socialstyrelsen arbejder for at hjælpe driftskommunerne godt på vej og har en tæt dialog med både børnehusene og kommunerne for at understøtte

den gode faglige kvalitet. Og for at fremme et velfungerende samarbejde på tværs af de regionale børnehuse.

Foruden samarbejdet med børnehuse har Socialstyrelsen hele tiden fokus på at sikre en effektiv implementering af alle de gode initiativer, der er indeholdt i Overgrebspakken. Socialstyrelsen følger udviklingen tæt og målretter sine aktiviteter mod de konkrete behov, der løbende opstår. Det er muligt, fordi partierne bag satspuljen har afsat 10 mio. kr. årligt til arbejdet i "Videnscenteret for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb" – også kaldet SISO – som er forankret i Socialstyrelsen. Formålet med SISO er netop at understøtte en fortsat god implementering af intentionerne bag Overgrebspakken.

Konkret tilbyder SISO konsulentbistand til kommuner, og også til dagtilbud, skoler og anbringelsessteder, så både fagpersoner og sagsbehandlere bliver endnu bedre til at opspore og håndtere sager om overgreb mod børn.

Blandt andet tilbyder SISO et skræddersyet rådgivningstilbud, der tager afsæt i den enkelte kommunes konkrete behov i forhold til forebyggelse, opsporing og indsats. For kommunerne er ikke ens. I én kommune er der måske behov for at invitere alle pædagoger eller lærere ind til undervisning om opsporing og håndtering af

overgreb i dagtilbud og skoler. Og i en anden kommune er der i stedet et behov for sparring i forhold til at udvikle kommunens lovpligtige beredskab.

Derudover arbejder Socialstyrelsen for at sprede viden om området. For eksempel ved at facilitere et stort netværk af interessenter, der mødes og deler erfaringer om indsatser for børn, der har været udsat for overgreb. Det inkluderer både kommuner, børneorganisationer, politiet, sundhedsvæsenet og andre relevante aktører, der samarbejder om at blive endnu skarpere i den tidlige opsporing.

[Afrunding]

For at opsummere, så er der altså iværksat en række gode initiativer, der skal sikre, at Overgrebspakkens intentioner efterleves. Og Overgrebspakken er også blevet taget godt imod i kommunerne. De har fået fokus på hurtig håndtering af underretninger, tidlig opsporing af udsatte børn og unge, og på at have barnets behov i centrum i sager om overgreb, når flere myndigheder er involveret.

Jeg mener, at Børnehusene er en stor succes. De har været en grundlæggende forandring for den måde, som børn og unge bliver mødt på, når de har været udsat for overgreb. Og det er min klare

opfattelse, at der er stor tillid til børnehusenes indsats. Den tillid skal vi være omhyggelige med at værne om. Derfor følger vi løbende op på indsatsen i børnehusene og understøtter en fortsat positiv udvikling. For hvis der opstår udfordringer – fx med lange ventetider – så er det selvfølgelig noget, vi skal reagere på.

Med det vil jeg hermed give ordet videre til min kollega justitsministeren, som vil svare på det andet samrådsspørgsmål om videoafhøring i børnehusene.